

Pārbaudes darbs (3)
ELPOŠANA. VIELU IZVADĪŠANA
1. variants

1. Norādiet, kuri apgalvojumi par elpošanu ir pareizi, iekrāsojot aplīti! (6 punkti)

- Ieelpu un izelpu nodrošina plaušu muskuļi
- Elpošanas ritmu un tilpumu regulē elpošanas centrs iegarenajās smadzenēs
- Elpošanas ritmu ietekmē galvenokārt oglekļa dioksīda koncentrācijas samazināšanās asinīs
- Visiem organismiem enerģijas ražošanai ir nepieciešams skābeklis
- Plaušu kapilāros notiek asiņu sastāva maiņa no arteriālām uz venozām
- Visi ūdenī dzīvojošie dzīvnieki elpo ar žaunām

2. Atzīmējiet tabulā, kuram dzīvniekam atbilst katrs gāzu maiņas veids! (7 punkti)

Dzīvnieka nosaukums	Parastā varde	Mēža balodis	Vērsa lenteris	Tirumslieka	Platspīju upesvēzis	Parastā odze	Majvabole
Gāzu maiņas veids							
Elpošanas orgānu nav, gāzu maiņa notiek caur ķermēja virsmu							
Gāzu maiņa notiek žaunās							
Gāzu maiņu nodrošina maisveida plaušas un āda							
Gāzu maiņa notiek trahejās							
Gāzu maiņa notiek plaušu alveolās							
Elpošanā piedalās gaisa maisi							
Dzīvības procesiem skābeklis nav vajadzīgs							

3. Daudzpunktes vietā ierakstiet to ciparu, kurš atbilst dotajam apgalvojumam! (7 punkti)

Sasilda un attīra gaisu – .....

Veido skaņas – .....

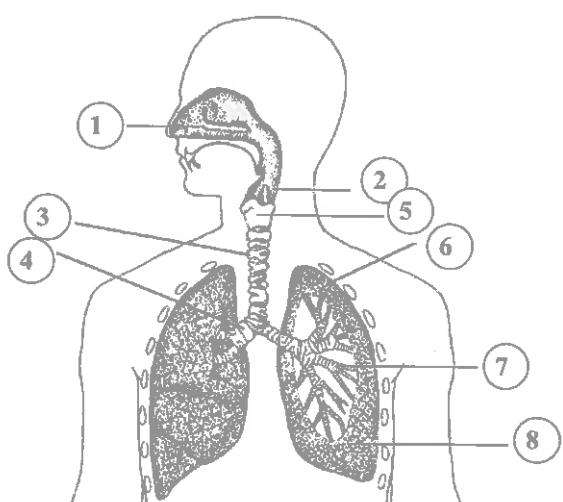
Kopīgs posms gremošanas un elpošanas sistēmai – .....

Sieniņu veido skrimšla pusgredzeni – .....

Sadalās daudzos sīkos zaros, kas beidzas ar pūslīšiem – alveolām, – .....

Veidots no bieza kapilāru pinuma un alveolām = ...

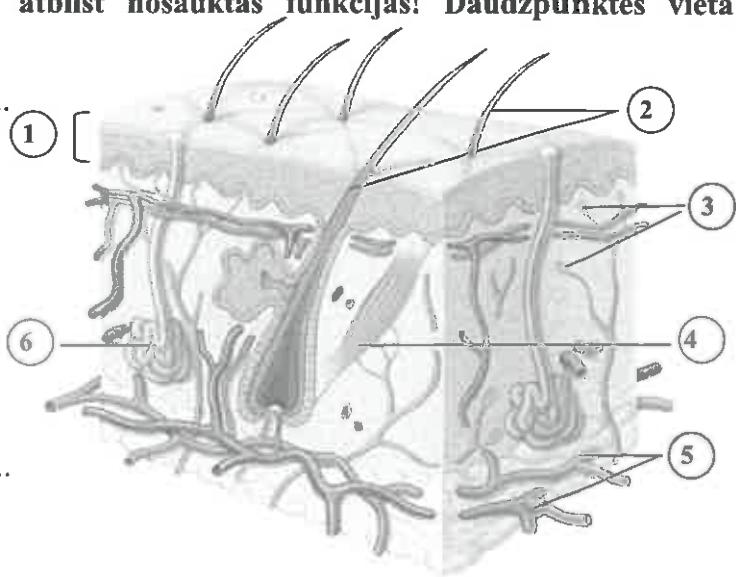
Izklāts ar skropstiņepitēliju – .....

4. Urīna analīzes sniedz informāciju par daudziem organismā notiekošiem procesiem! Uzrakstiet 3 piemērus, kādā gadījumā var izmantot urīna analīzes! Izskaidrojet, kāpēc! (3 punkti)
- .....
.....
.....

- 5.1. Norādiet, kurām ādas sastāvdaļām atbilst nosauktās funkcijas! Daudzpunktes vietā ierakstiet atbilstošo ciparu (8 punkti)!

Pasargā ādu un organismu no izžūšanas – .....

Nodrošina ādas izvadfunkciju – .....

Uztver noteikta veida kairinājumu – .....

Nodrošina vielu apmaiņu ādā – .....

Uzkrāj ragvielu – ..... un .....

Šūnas satur pigmentu, kas pasargā organismu no Saules UV starojuma, – .....

Aizkavē mikroorganismu iekļūšanu ādā – .....

- 5.2. Uzrakstiet 2 izmaiņas, kas notiek ādā, karsējoties pirtī? (2 punkti)
- .....
.....

- 5.3. Izskaidrojet ādas nozīmi organismā vielmaiņā! (2 punkti)
- .....
.....

6. Iveta vēlējās nedaudz mazināt ziemas bālumu un nosauļoties solārijā. Viņa pavadīja solārijā 15 minūtes. Diemžēl bālumu nomainīja sāpīgs ādas apsārtums, kurš nepārgāja vairākas dienas. Kad tas beidzot pazuda, āda atguva savu bālo nokrāsu.

- 6.1. Izvērtējiet doto situāciju, lietojot atbilstošus jēdzienus! (2 punkti)
- .....
.....

- 6.2. Uzrakstiet 3 ieteikumus, kā meitenei rīkoties turpmāk! Pamatojiet savu viedokli! (3 punkti)
- .....
.....
.....

Punkti	1–4	5–8	9–12	13–17	18–23	24–27	28–31	32–35	36–38	39–40
Vērtējums	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10